

Volgens de regels

“De casus is een mooi voorbeeld van hoe je als (gewezen) samensteller moet reageren op een melding over mogelijke fraude bij de klant”, schreef ik anderhalf jaar geleden in een annotatie over een NOCLAR-zaak. Maar had ik gelijk?

De zaak betreft een onderneming, waarvan de aandelen per 1 juni 2022 worden overgenomen en die daarna wordt leeggehaald door de nieuwe eigenaar. Die laat belastingen, premies en facturen onbetaald, zodat het bedrijf ruim een halfjaar na de overname failliet gaat. De voormalig boekhouder van de onderneming ziet het gebeuren en waarschuwt op 29 juli de accountant, die niets onoirbaars ziet. De Accountantskamer verklaart de klacht van de boekhouder tegen de accountant ongegrond. De klager legt zich bij de uitspraak neer. Dus waarom de kwestie oprakelen?

Faillissementsfraude?

Ten eerste omdat de zaak mooi studiemateriaal oplevert over de vraag hoeveel inzicht je moet krijgen volgens Stap 1 van het NOCLAR-Stappenplan. Ten tweede omdat de klagende boekhouder (sinds kort) mijn boekhouder is en mij heeft voorzien van nadere stukken. Ik legde die informatie naast het verweerschrift van het accountantskantoor (dat geen toelichting wilde geven op mijn vragen), naast berichten uit de media en naast de faillissementsverslagen over drie transportbedrijven, die onder de nieuwe eigenaar failliet gingen. In twee faillissementen onderzoekt de curator nog of er sprake is van kennelijk onbehoorlijk bestuur. Bij één van die faillissementen doet de FIOD onderzoek naar mogelijke faillissementsfraude. Bij een derde faillissement kreeg een melding bij het Centraal Meldpunt Faillissementsfraude van het Openbaar Ministerie in Zwolle geen vervolg. Tegen vakmedium *Nederland Transport* zei de eigenaar dat hij het faillissement van het overgenomen transportbedrijf moest aanvragen, omdat alle chauffeurs zich ziek meldden. Mijn boekhouder wijt het aan facturen en salarissen die de nieuwe eigenaar onbetaald liet. Ook die van mijn boekhouder, maar het gaat hem niet om die paar duizend euro. Hij vindt dat de koper van het transportbedrijf er niet mee weg mag komen. En het accountantskantoor eigenlijk ook niet.

Full service

Het top-20-accountantskantoor was overal bij betrokken: het stelde in 2019, 2020 en 2021 de jaarrekeningen samen en verzorgde de vpb-aangiften. Van 2021 tot november 2022 deed het de boekhouding via internet, terwijl de afdeling Corporate Finance voor een bedrag van 50.000 euro de overname begeleidde.

Maar voor zijn collega's van de administratie en Corporate Finance is de accountant niet vaktechnisch verantwoordelijk. Omdat de samenstelopdracht na de overname niet is verlengd, beperkt zijn verantwoordelijkheid zich tot de jaarrekeningen 2019, 2020 en 2021. Volgens de Accountantskamer hoefde de accountant geen toezicht te houden op het bedrijf. En besteedde hij wel voldoende aandacht aan de waarschuwing van de oud-boekhouder, die mailde dat de nieuwe eigenaar in zeven weken tijd 498.000 euro naar zijn eigen rekening overhevelde. Met zijn kantoor heeft de accountant de melding adequaat onderzocht en de benodigde stappen van de NV NOCLAR doorlopen. De nieuwe eigenaar wilde orde op zaken stellen, dus liet hij de betalingen van het transportbedrijf via zijn bv lopen. De financiële administratie kampte immers met achterstanden.

‘De nieuwe eigenaar wilde orde op zaken stellen, dus liet hij de betalingen van het transportbedrijf via zijn bv lopen.’

Accountantskamer

23/516 Wtra AK

ECLI:NL:TACAKN:2023:51

Nadere overwegingen

Is dit juist? Het weggesluisde bedrag was niet onbetekenend, dus de accountant moest iets doen. Stap 1 van het NOCLAR-Stappenplan is inzicht krijgen in de situatie. Stap 2 is de relevante niet-naleving bespreken met de cliënt. Volgens de toelichting op de NV NOCLAR moet de accountant bij de eerste stap een inschatting maken. Een samensteller die wil weten wanneer die kan spreken van voldoende inzicht, vindt hierover niets concreets in de toelichting.

Wat deed de accountant in kwestie? Pagina 1 van de interne notitie met 'nadere overwegingen' (die als bewijsstuk 12 bij het verweerschrift is gevoegd) bevat de integrale tekst van de mails van de boekhouder aan de accountant respectievelijk de nieuwe eigenaar. Op pagina 2 legt de accountant uit welke elementen daaruit "relevant zijn om nader te onderzoeken": belastingen, verzekeringen, huur, borg, dividend en leveranciers worden niet betaald; er zit nog maar 3.606 euro aan liquide middelen in de administratie en volgens de oud-boekhouder komt dat door het overboeken van 498.000 euro aan liquiditeit naar de bv van de nieuwe eigenaar. Onder deze punten staat een foto van het Stappenplan NV NOCLAR aan de muur van het kantoor.

Op pagina 3 legt de accountant uit dat hij intern in gesprek ging met de betrokken teamleden. De conclusie is dat de door de boekhouder verzorgde administratie niet op orde was, dat de boekhouder is ontslagen en dat de nieuwe eigenaar grip op de situatie hoopt te krijgen door alle betalingen via de eigen bv te laten lopen. De cfo van de nieuwe eigenaar zou hebben gezegd dat de boekhouder niet functioneerde. Dan volgt de mail van de accountant aan de boekhouder dat geen nadere actie nodig is. Toch zet de accountant ook Stap 2. Onder bespreking met de cliënt wordt een hele reeks contacten opgesomd. In de eindconclusies staat onder meer dat het team "vrijwel dagelijks contact" had met de cliënt en dat er vanaf de bankrekening van de bv 225.000 euro is betaald

aan de vorige eigenaar. Op de zitting bij de Accountantskamer heeft de klagende oud-boekhouder dit niet weerlegd, zodat diens klacht terecht ongegrond is verklaard.

Verwijt?

Ten behoeve van de column laat de oud-boekhouder mij een printscreen zien van de rekening-courant van de bv: daarop is geen enkele betaling aan belastingen, verzekeringen, huur, borg, dividend of leverancier te vinden! Uit een overzicht op basis van de bankafschriften blijkt dat de bv tussen de waarschuwingsemail en het faillissement op 12 januari 2023 nog ruim vijf ton aan het transportbedrijf heeft onttrokken. Het accountantskantoor voerde bijna twee jaar lang de administratie van het transportbedrijf. Daarom vraagt de oud-boekhouder aan de cfo van de nieuwe eigenaar waarom hij heeft gezegd dat de oud-boekhouder niet functioneerde. De cfo antwoordt op 23 mei 2023 per mail: "Ik heb dit verwijt niet geuit. Ik ben dus heel benieuwd hoe ze aan die conclusie komen." ←